

[Erlendsson]

Jeg skal gøre mit til, at den ikke bliver forlænget ret meget. Det er lidt hårdt at blive anklaget for en præcis formulering. Men jeg forstår, at det, som fiskeriministeren ønsker jeg skal sige, er, at alle i fremskridtspartiets gruppe tager afstand fra fysiske blokader. Så være det hermed sagt endnu en gang.

Med hensyn til fremskridtspartiets fiskeripolitik og vort alternativ i dag så har vi givet tydeligt udtryk for begge dele. Vi mener, at i et fællesskab skal der ikke være nationale kvoteringer. Vi mener, at EF-havet overalt skal være tilgængeligt for alle EF-fiskere; der skal ikke være provinsielle ordninger. Der kan naturligvis sættes kvoter på de enkelte havområder, hvis der er biologisk belæg for at gøre det.

Hvis vi skal forhandle ud fra det, man er kommet frem til i dag – og det er naturligvis det, som er opnåeligt, det er alternativet – så mener jeg, vi skal gå ind i en genforhandling med al den saglighed, som denne debat giver baggrund for, og ud fra vor viden om fiskeriets dårlige vilkår, hvis vi ikke går kraftigt ind i en sådan genforhandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden:

Jeg skal udsætte afstemningerne til i morgen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om en midlertidig oplægningsordning for danske fiskerfartøjer.

(Lovforslag nr. L 249. Fremsat 18/5 78).

Sammen med denne sag foretoges den følgende på dagsordenen opførte sag, nemlig:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om rentetilskud for lån til erhvervsfiskere.

(Lovforslag nr. L 248. Fremsat 18/5 78).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Svend Andersen (Bornh. a.) (S):

De to lovforslag har deres baggrund i den aktuelle situation for fiskerierhvervet, og jeg takker ministeren for, at forslagene er fremsat så hurtigt.

Usikkerheden for resten af 1978, især for Østersøområdet, gør det nødvendigt, at der træffes foranstaltninger, der hindrer, at der sker en utidig nedskæring af vores fiskerikapacitet. Jeg tror, den fremtidige fiskeripolitik og den langsigtede fiskeripolitik, som fiskerikommissionen vil lægge op til, vil vise, at der ikke for Østersøområdet er for stor fangstkapacitet eller forkert kutterstørrelse, når der tages hensyn til, at det kommende fiskeri skal svare til det traditionelle fiskeri – det er jo her, problemet for 1978 er aktuelt. De to lovforslag giver mulighed for en likviditetsstøtte til erhvervet. Det ene i form af lån over 10 år, hvortil der ydes en rentestøtte i 5 år. Det andet i form af støtte til kutterejere, der ønsker at oplægge deres fartøjer i en periode af året. De får en oplægningspræmie, beregnet som en nærmere fastsat procentdel af forsikringssummen.

Begge forslag sikrer, at vi kan bevare vores fiskerikapacitet, indtil en langsigtet fiskeripolitik foreligger. Jeg skal derfor med henvisning til lovforslagenes bemærkninger anbefale begge forslag til en hurtig og velvillig behandling i udvalget.

Erlendsson (FP):

Jeg behøver ikke gøre denne tale lang. Vi har fra fremskridtspartiets side tydeligt sagt, at en dansk regeringsopgave i en så vanskelig situation, som fiskerne står i her, ikke er at hjælpe dem til at stikke hænderne i lommen, at gå på land og forsikre, at de ikke vil fiske. Det er det, man ønsker skal ske ved forslaget til lov om en midlertidig oplægningsordning for danske fiskerfartøjer. Det er den sædvanlige socialdemokratiske økonomiske løsningsmodel på alle erhvervsproblemer her i landet. Giv dem skatteyderpenge, skaf dem udenlandske lån, forgæld landet! Det er ikke en løsning, som vi mener kan praktiseres ret meget længere. Tværtimod, alt tyder på, at tidspunktet snart nærmer sig, hvor der må ske en fuldstændig ændring i den erhvervspolitiske holdning her i landet. Det sker i hvert fald ikke igennem disse lovforslag.

[Erlendsson]

Det ene går ud på, som sagt, at de, der forsikrer, at de vil lægge deres fartøjer op i mindst 90 dage, skal have en præmie. Hvis de yderligere vil lægge dem op i mindst 30 dage til, så kan præmien blive forhøjet. Man får præmier for ikke at bestille noget! Det er meget betegnende for socialdemokratiets forslag. Det skal koste 25 mill. kr. Hvis man sammenligner det med den værdi, som man mener de danske fiskerfartøjer har – det ligger på ca. 1 mia kr. – så bliver det sådan noget som 2½ pct. på årsbasis. Det skulle være en rentestøtteordning, det skulle være en driftsøkonomisk støtteordning. Jeg har set en lignende ordning omtalt i EF-regie. Der ligger præmien oppe på 8 pct. Det kunne måske være rimeligt i et land, der ikke har den høje rentebyrde, som vi har her i Danmark, men de 2½ pct., det er i hvert fald noget, der kommer til at forslå som en skrædder et vist sted. Vi kan slet ikke anerkende den tankegang, som ligger bag ved dette håbløse »erhvervsstøtte«-forslag fra socialdemokratiets side.

Det samme gælder med hensyn til det andet lovforslag, om rentetilskud for lån til erhvervsfiskere. Nu har man opdaget, at de 150 mill. kr., der står i Danmarks Fiskeribank til støtte for nybyggeri, ikke vil blive brugt. Det er der jo ikke noget overraskende i. Man sætter 50 mill. kr. fra til at låne ud til fiskere, der er i akutte vanskeligheder. Hvad vil akutte vanskeligheder sige i den situation, som regeringen har lagt op til for dansk fiskeri? Regner man med, at vanskelighederne skal være forbi i løbet af nogen tid? Er det ikke netop sådan, at regeringen regner med, at det er varige vanskeligheder, at fiskeriet skal nedskæres, at bådene skal sælges til udlandet, hvor man har kunnet opnå bedre resultater for sit lands fiskere? Hvorfor så prøve på at indbilde fiskerne, at det er akutte vanskeligheder?

Disse lån skal støttes med en rentelettelse, et rentetilskud fra statskassen på 5 pct., og det vil koste nogle penge, i alt i løbet af denne ordnings løbetid ca. 20 mill. kr. De penge finder man let det sædvanlige sted, nemlig hos skatteyderne eller ved optagelse af udlånslån. Der er stadig ingen vanskeligheder; så længe alt er gået i stå, så længe investeringerne er gået i stå, er der penge nok at låne til forbrug, som vi gør det her i landet.

Måske får vi så vanskelighederne senere. Det gør vi efter al sandsynlighed, hvis det en dag bliver muligt for os at komme op på et højt niveau igen; så vil industrien stå og mangle penge, men så har vi brugt vore lånemuligheder. Men alt det har regeringen naturligvis hørt før, og jeg behøver ikke at gentage det. Vi ved jo, at man taler for døde øren, når man taler om økonomiske problemer, reelle økonomiske problemer, for denne regering. Den er inficeret af mærkværdige vrangforestillinger om, hvordan man bringer et lands økonomi i orden. Den simpleste og mindst oplyste borger i dette land ved, at man ikke kan køre med underskud på sit budget år efter år, men som land kører vi med et underskud af kæmpestørrelse – lånebehovet fra sidste år på 22 mia kr. stiger til 33 mia kr. i dette år – at det skulle kunne fortsætte, det skal man være cand. polit. for at kunne forstå. Men det er efterhånden også cand. polit.erne, der regerer i socialdemokratiet, når det gælder fastlæggelsen af den økonomiske politik.

Kofoed (V):

Efter denne strålende tale af hr. Erlendsson er det selvfølgelig svært for mig at leve op til standarden. Jeg er sikker på, at den tale, som hr. Erlendsson har holdt, vil blive aflyttet meget og læst og studeret grundigt i de egne, hvor disse lovforslag skal være gældende. Jeg ved ikke, hvad de får ud af det; jeg fik nu ikke så forfærdelig meget ud af hr. Erlendssons tale, ud over at det var ud fra den almindelige fremskridtspolitik, man mente: bare fisk los, men ingen penge. De løfter om at fiske los er jo ikke meget værd, når det drejer sig om at betale de regninger, der kommer i løbet af 1978. Så vidt jeg forstod på den udmærkede tale, er det fremskridtspartiets politik over for dansk fiskeri i den akutte situation. Hvis jeg har taget fejl, så må hr. Erlendsson korrigere mig.

De to foreliggende lovforslag er desværre et udtryk for, at regeringen har ladet en situation udvikle sig, så der er kommet en akut situation, hvor vi skal til at handle hurtigt og tage et politisk ansvar. Det havde været ulige lettere, hvis man havde forberedt fiskerierhvervet i tide til at konsolidere sig, som jeg sagde i mit forrige indlæg. Det skal jeg ikke gentage.

[Koføed]

Jeg vil sige principielt i forbindelse med en oplægningsordning for danske fiskerfartøjer, at man skal være forsigtig med i denne situation at sige, at nu skal vi nedskære fiskerflåden. Efter min opfattelse er det ikke det rigtige sted i Østersøen på nuværende tidspunkt at sige, at vi skal nedskære fiskerflåden.

Venstre kan godt acceptere principperne i den midlertidige oplægningsordning for danske fiskerfartøjer, men vi er noget skuffede over, at det er en så udstrakt bemyndigelseslov. Der står, at man vil bruge i alt 25 mill. kr. til erhvervsfiskere, og så står der, at man skal fastsætte tilskud og størrelse i hvert enkelt tilfælde og med en vis procent. Jeg synes, det er meget uklart. Efter vores opfattelse trænger dette lovforslag i hvert fald til en grundig udvalgsbehandling. Jeg ved ikke, hvilken procent fiskerministeren regner med i forhold til forsikringssummen, om det er 10 pct., 16 pct. eller 20 pct. Men det principielle må være, at disse oplægningsordninger virker så tilpas animerende, at man kan få fiskerfartøjer til at lægge op i de 3 måneder, så ca. 1/3 af flåden ligger stille, så man kan klare sig med resten af kvotaen til de andre både.

Dernæst bliver spørgsmålet: hvilke både ønsker man oplagt? Er det de mest effektive, de nyeste, eller er det dem, der har mindst gæld, man skal lægge op? Jeg mener, det må blive udvalgets arbejde at finde ud af, hvilken ordning der er den enkleste administrativt, samtidig med at vi får den rigtige animering, således at det bliver de ineffektive fartøjer, der bliver lagt op, og de effektive fartøjer, der kommer til at fiske.

Ideen til lovforslaget om rentetilskud for lån til erhvervsfiskere er selvfølgelig, som der også står et sted i bemærkningerne, taget fra loven om støtte til tørkeramte landmænd. Der er bare den hage ved det, at det er sværere at lave en sådan ordning, eftersom vi ikke har et fast grundlag, et vurderingsgrundlag for fiskerfartøjer. Men også disse ting må vi se på i udvalget.

Jeg vil bare være sikker på, at man i forbindelse med disse statstilskud i form af rentetilskudsordninger ikke falder i samme grøft som sidste gang, da det drejede sig om garantier og lån til fiskerfartøjer og fiskeindustrien, hvor man etablerede nogle tabskautionsordninger, som var det rene – ja, jeg kun-

ne bruge et stærkt ord, men jeg vil nødvendigvis korrigeres af formanden. Dårlig var den sidste ordning i hvert fald. Jeg håber altså, at ministeren ikke laver dette som en tabskaution, men at man virkelig kan arbejde med disse rentetilskudsordninger.

For øvrigt vil jeg sige i forbindelse med fiskeriet i Østersøen, at hvis man får større kvoter, så hjælper det en del på situationen, men jeg er bange for det tilbud, man har fået fra Sverige i øjeblikket med den klausul på, at de 2000 t kan fiskes af danske fartøjer, men råvaren skal landes i Sverige. Jeg vil henstille til regeringen, at man er meget forsigtig og meget tilbageholdende med at modtage dette generøse tilbud. Det er meget farligt for dansk fiskeri og dansk fiskeindustri, hvis vi skal udleje vores både til at fiske en kvota, som de andre ikke har kapacitet til, og dermed får en færdigvare ud som konkurrence på vores egne markeder. Dermed laver man en forvridding af markedssituationen, som kan føre til uoprettelig skade på et senere tidspunkt. Jeg vil mene, at disse lovforslag bl. a. kan være medvirkende til, at man ikke kommer i den situation.

Til allersidst vil jeg håbe, at regeringen sammen med disse lovforslag accepterer, at vi må have en konjunkturudligningsfond, således at fiskerne får så store valgmuligheder som muligt. Det eneste, der kan redde dem, er, at man har så mange valgmuligheder som overhovedet muligt til at klare sig igennem krisen. Det er bedre end at have 10 tilfældige eksperter, der skal sige, hvordan det skal være.

Lowzow (KF):

Om de to fremsatte forslag skal jeg kun sige, at vi har udtalt os positivt om dem to gange før. Vi betragter det som rene nødløsninger. Det er en tænkepause, vi får, kort og godt. Det er ikke nogen løsning med fremtid i for fiskerne. Men i den øjeblikkelige situation kan vi for fiskernes skyld tilslutte os den. Vi har nogle detailspørgsmål, som vi vil komme med i udvalgsarbejdet, som vel ikke bliver så langt, for at få præciseret nogle af bemyndigelsesernes anvendelse. Vi vil være med til en hurtig og venlig behandling af forslagene i udvalget.

Mimi Jakobsen (CD):

[Mimi Jakobsen]

Fra CDs side ser vi meget positivt på intentionerne bag disse forslag. Ingen af de pågældende foranstaltninger er jo for så vidt nye, da man allerede på EF-plan arbejder med lignende løsninger.

Hvad angår forslaget om rentetilskud til lån, kan CD medvirke positivt, idet denne foranstaltning jo ligner den tørkehjælpsordning for landbruget, som blev opnået under aktiv medvirken af CD under forhandlingerne om augustforlig I. Det er derfor nærliggende for CD at støtte forslaget.

Med hensyn til oplægningspræmieringen finder vi, at loven indeholder mange og vidtgående bemyndigelser til ministeren samt en lang række uafklarede spørgsmål. Begge forhold vil vi søge at få nærmere opklaret under udvalgsbehandlingen, selv om man vel nok kan frygte, at behandlingen vil blive noget forjaget på dette sene tidspunkt.

Som vi tidligere i dag har tilkendegivet, må der etableres nogle nødforanstaltninger, indtil fiskerierhvervets fremtid vil blive afklaret i international sammenhæng. Vi kan derfor støtte forslagene.

Bjørn Poulsen (SF):

Jeg skal bare bekræfte det tilsagn, vi tidligere har givet fra SF om at støtte disse to lovforslag. Jeg har ligesom andre ordførere adskillige spørgsmål at stille, men jeg mener, at netop forslag af denne slags nok bedst kan undersøges i udvalget. Vi vil allerede nu sige, at vi vil være meget positive, og vi vil være med til at lave et meget hurtigt udvalgsarbejde om disse to forslag. Det er noget, der haster. Man kan selvfølgelig være meget ked af det sene tidspunkt, de er kommet frem på, for det er jo ikke første gang, netop disse tanker har været fremme, men det er der altså ikke noget at gøre ved. Vi er positive og vil være med til at behandle forslagene hurtigt.

Fuglsang (DKP):

Vi er også positive over for forslagene. Vi betragter dem som et udtryk for, at det trods alt lykkedes fiskerne at åbne øjnene såvel hos regeringen som hos partierne her i salen for den situation, de befandt sig i. Det kan måske nok siges, som det er nævnt af nogle af ordførerne, at denne bratte øjenåbning har gjort, at der er en hel del ting, som trods det

fremrykkede tidspunkt må diskuteres nærmere i udvalget. Fra vor side er vi helt indstillet på, at fiskerne bør have en støtte på grund af en situation, som de ikke selv er skyld i.

Med hensyn til lovforslag nr. L 248 om rentetilskuddet så har vi ved tidligere lejligheder givet udtryk for, at vi godt kunne tænke os en anden form end rentetilskud, som jo i høj grad kommer bankerne, långiverne, til gode.

I lovforslag nr. L 249 om oplægningspræmiering, eller hvad vi nu skal kalde det, er det jo 25 mill. kr., man vil give til ejere af fiskerkuttere, men der er jo også andre, som lever af fiskeriet, for ikke at tale om dem, der er afhængige af fiskeriet. Jeg ved ikke, om ministeren og regeringen har nogen tanker om, hvordan man vil erstatte dem det, de måtte tabe ved denne oplægningsordning.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Man må da håbe for fremskridtspartiet, at fiskerne slet ikke kender det gamle ordspog om, at det er i nøden, man skal kende sine venner. Efter den eftermiddag, vi i dag har tilbragt med at diskutere fiskerne og deres forhold, skulle man dog gå ud fra, at fremskridtspartiet ville rykke ud med hjælp til de fiskere, der er kommet i en vanskelig situation. Men svaret fra fremskridtspartiets ordførers side var jo, så vidt jeg da kunne tolke de mange, mange ord, der blev sagt, et nej til at hjælpe dem.

Vi har fra radikal side udtrykt forståelse for, at fiskerne er kommet i en vanskelig situation. Jeg understregede under forespørgselsdebatten, at dette var ikke fiskernes egen skyld. Fiskerne havde kun gjort, hvad vi måtte være glade for, oprådt dygtigt og energisk med at opbygge en stor dansk fiskerflåde. Den har altså været for stor til de muligheder, der er for at fiske. Dertil er kun at sige, at da vi ikke i tide fra regeringerne og folketinget har sagt fra, så er det rimeligt, at man går ind og støtter som en overgangsordning og giver rentetilskud på linje med det, man gav til landbruget. Det indeholdes i lovforslag nr. L 248. Det radikale venstre giver sin tilslutning til en sådan ordning.

Lovforslag nr. L 249 om en midlertidig oplægningsordning for danske fiskerfartøjer forekommer os ikke nær så indlysende. Jeg tror nok, man skal understrege, at her er tale

[Bernhard Baunsgaard]

om noget midlertidigt. En oplægning giver ikke nogen som helst garanti, når det drejer sig om at opfiske kvoterne. Der siges her, at fiskerfartøjer over 5 bruttoregister tons skal lægges op i mindst 90 på hinanden følgende dage, og det skal være erhvervsfiskere, der selv helt eller delvis ejer fiskerfartøjerne. Det vil sige, at andre, f. eks. anpartsfiskerfartøjer, kan gå ud og fiske løs af kvotaen – de kan ikke komme ind under denne ordning – og så bliver der ikke noget til de fiskere, der ejer deres fiskerfartøjer helt. Det er nok en ting, vi bør overveje grundigt, når vi skal behandle dette forslag: kan vi ikke finde en bedre måde at støtte på? Man må trøste sig med, at det er en midlertidig ordning; derfor må den skade, der kan følge af det, også være begrænset.

Men over for selve problemerne skal der ikke herske nogen tvivl; vi er parat til at gå ind og prøve at finde hjælpemuligheder.

Arne Bjerregaard (KrF):

Vi er, som tidligere ordførere har udtalt sig om, også enige i, at det er nødvendigt at støtte fiskeriet i den situation, fiskeriet er i i øjeblikket.

Lovforslag nr. L 248 præsenterer jo en gammel kending, som har haft sin virkning på andre områder. Vi vil også være med til at gennemføre det på dette område, idet vi selvfølgelig klart må erkende, at ordningen hjælper ikke til mere fiskeri, og den hjælper ikke fiskerne over deres problemer, men den kan da hjælpe fiskerne noget i en akut økonomisk krise.

Lovforslag nr. L 249 indeholder mere nyt, men der er i al fald en vis idé i at sige: når kvoterne er opbrugte, så må det være rimeligt at søge at oplægge visse fartøjer. Jeg kan derfor ikke være enig med dem, som mener, det er en helt forkert ordning. Jeg mener endda, det muligvis kan være noget af det, vi må satse på i fremtiden i visse perioder.

Men det er et særdeles løst formuleret forslag. Det eneste, der sådan set er fastsat, er beløbet og så de 90 dage; procentsats osv. er der ikke noget om. Der står, at ved fastsættelse af præmien vil der blive taget hensyn til de faste omkostninger, og så må man selvfølgelig spørge: hvilke omkostninger er der tænkt på? Er det kun de reelle faste omkostninger? Hvad skal fiskeren så leve af? Dæk-

ker man kun de notoriske faste omkostninger, så tvivler jeg på, at der er ret mange, der vil gå hen og bruge denne ordning. Man er nødt til at gøre det sådan, at fiskerne i al fald kan leve samtidig, for ellers vil ordningen ikke blive brugt – i al fald kun af dem, som har arbejde i land.

Man kan også stille spørgsmålet: hvad er begrundelsen for netop 90 dage? Hvorfor ikke 50 dage med yderligere 30 dage lagt til? Det ville i al fald forbedre mulighederne for at bruge ordningen.

Endelig er der spørgsmålet: hvilken procentsats har man tænkt sig at bruge? Det har man muligvis ikke afklaret endnu, det er muligvis noget, vi skal tage stilling til i udvalget og måske finde frem til. Det vil da være glædeligt for os, om vi kan være med til at finde frem til den rimelige procentsats, og ligeledes med hensyn til dageantallet.

Kan vi finde en rimelig procentsats, og kan vi finde et rimeligt dageantal, så de to ting i al fald harmonerer sammen, så er vi særdeles villige til at se positivt på dette forslag.

Hjortlund Christensen (DR):

Lovforslag nr. L 249, der vedrører de 25 mill. kr., som fiskerne kan få ved at oplægge deres kuttere i 90 dage, er sikkert en udmærket forordning, hvis man ellers tror på, at det nytter. Men spørgsmålet er jo: hvad skal der ske i de næste 90 dage?

Det er jo her som på så mange andre felter. Ministeren har med dette lovforslag endnu en gang accepteret, at det kan betale sig på en endog særdeles rabiat måde at gøre opmærksom på sine problemer. Det er kedeligt, at fiskerne skal gribe til sådanne foranstaltninger. Det er også beklageligt, at regering og folketing delvis kan gøres ansvarlige for tingenes tilstand. Når jeg siger delvis, skyldes det selvfølgelig, at de kvoteringsproblemer, som er opstået, må løses i samarbejde med vore nabolande. Men når man sælger sin frihed til andre, til andre forhandlingspartnere, så har man dermed i realiteten udskudt mulighederne for en hurtig handling.

Ansvarer herfor ligger både i højre og venstre side af salen. Man har jo gennem årtier skabt præcedens for, at industrien kan få tilskud, at landbruget skal have tilskud, og

[Hjortlund Christensen]

nu har vi fiskeriet. Alle kommer, og blot man stiller krav, så giver det bonus. Der burde hurtigst muligt gennemføres den praksis, at tilskud til selvstændige erhvervsdrivende er totalt udelukket. Så vidste man, hvad man havde at rette sig efter, og så undgik man sikkert de for vort demokrati så kedelige tilstande, som vi har været vidne til her for kort tid siden, og som fiskeriet og landbruget, og hvem der ellers bruger det, jo slet ikke ønsker. Det burde også være grundlovsstridigt at bruge skatteborgernes penge til erhvervs tilskud. Det er en anden synsvinkel at se det fra.

I øvrigt gælder de samme bemærkninger over for lovforslag nr. L 248 om rentetilskud til erhvervsfiskeriet. Når der ydes tilskud til erhverv, forværrer man blot situationen. Gennem årene har man ydet tilskud til fiskeriet under forskellige former, og med dette lovforslag forstærker man blot vanskelighederne. Man udskyder dem, og problemet er så, hvilke subsidier der skal til næste gang, man kommer og spærrer vores indsejlinger.

Det at være selvstændig må koste sin pris, og det gælder også for fiskerne. Samfundet kan ikke bære en sådan politik. Vi må konstatere det, hver gang finansministeren skal ud og låne 5-10 mia kr. Det sker jo jævnligt. Den siksakkurs, vi kører, er også uholdbar for erhvervslivet. Retsforbundet kræver en lovgivning på det afskrivningsmæssige område og en erhvervsstruktur, så erhvervene ved, hvad de har at rette sig efter, og kan budgettere i forhold til den lovgivning, der er. Når man laver ekstraordinære afskrivningsmuligheder ét år og lader dem forsvinde det næste år, hvordan skal virksomheden så kunne prioritere sin fremtid? Det er også fiskernes problem.

Jeg vil gerne pointere meget stærkt, at den selvstændighed, vi efterlyser i retsforbundet, er netop den selvstændighed, som ingen kender bedre end dem, der indgår på betingelserne og ønsker at være selvstændige. Vi har jo set det i 1960'erne, hvor husmændene ikke knyede, dengang de skulle gå fra deres erhverv. De mindre købmænd var der ingen der kom og hjalp. Vi kunne også nævne de mindre industrivirksomheder. Det er simpelt hen en forståelse for, hvad det er at være selvstændig. Det system gør man her vold på med denne lovgivning – også de to lovfor-

slag, vi behandler i dag – og det tror jeg ikke samfundet kan bære.

Med de ord står det vel helt klart, at retsforbundet ikke kan støtte de to lovforslag.

Kurt Hansen (VS):

Disse to lovforslag er alene et udtryk for den eftergivenhed, som regeringen har lagt for dagen i forbindelse med fiskernes krav om enten at få ret til at fiske eller også som mindstemål få nogle økonomiske kompensationer for, at de ikke kan få lov til at fiske uhemmet. Vi mener, det er et klart og tydeligt billede, der tegner sig i denne sag. Forholdet er det, at når småborgerskabet aktionerer – og det uanset hvilke aktionsformer der bliver taget i brug – ja, så ligger regeringen og store dele af folketinget på maven for dette småborgerskab, anerkender dets problemer som reelle problemer, som man kan gå ind og løse via nogle erhvervs mæssige tilskudsordninger. Det kan man naturligvis ikke gøre. Men når det er lønarbejderne, der står i en tilsvarende situation, hvor de føler sig presset på brødet, ja, så er det, man på alle mulige forskellige måder forsøger at gribe ind, enten via statsmagten med politi og hunde, eller også slæber man dem i arbejdsretten og giver dem kæmpebøder. Man efterkommer altså i enhver henseende de privatøkonomiske interesser, som er forbundet med en bestemt konflikt.

Det, regeringen ikke gør, men som den i stedet burde gøre, er at forsøge at placere fiskernes problemer i en samfundsmæssig sammenhæng, sætte dem ind i en samfundsmæssig analyse. Hvad er det for nogle mekanismer, der gør, at fiskerne står i den situation, som de faktisk står i nu? Ja, det er naturligvis den liberalistiske kamp, der er foregået om fiskene, den overfiskning, der er sket, den ødelæggelse af naturgrundlaget, som er i gang med at ske. Det, der i realiteten sker her, er, at produktivkræfterne, dvs. fiskerne, deres både, deres måde at bruge teknikken til at fange fisk på, og så produktionsforholdene, herunder naturgrundlaget, er kommet i en skærende modsætning til hinanden, og det kan ikke løses via nogle tilskud af en eller anden art, som givetvis vil blive kapitaliseret. I den aktuelle situation kan vi nok blive enige om – det går jeg da ud fra jeg kan blive enig med fiskeriministeren om – at det

[Kurt Hansen]

er de økonomisk svageste fiskere, der er hårdest ramt. Her kommer man så med nogle støtteordninger, som er alt andet end målrettede på denne gruppe af fiskere. Der er ikke tale om nogle selektive tilskud inden for fiskeriblokken. Der er tale om nogle generelle tilskudsordninger, som i særdeleshed vil komme fiskerne med de store både til gode. Som jeg ser det på nuværende tidspunkt, så vil det være dem, disse støtteordninger i alt overvejende grad vil gavne.

Derfor vil vi afvise disse to forslag. Men som jeg nævnte under forespørgselsdebatten, kunne man godt få os i tale, når det drejer sig om støtte, hvis man var interesseret i det – det går jeg ud fra at ministeren ikke er, siden han har lagt disse to forslag frem. Vi ville ikke være totalt afvisende over for en begrænset, selektiv støtteordning, kombineret med at man gik reelt ind og lavede nogle beskæringer af tonnagen. Fiskeriministeren ved lige så godt som jeg, at den udvikling, der er i gang med, at forholdet mellem på den ene side tonnagen og på den anden side naturgrundlaget bliver skævere og skævere for hver dag, vil fortsætte, også i den periode hvor man giver rentetilskud, og hvor man giver tilskud til at oplægge fartøjer. Det er en indbygget mekanisme i dette samfund, som ministeren ikke stopper ved at komme med 25 mill. kr. og sige: værsgo venner. Nej, der skal helt anderledes midler i brug, bl. a. at man begynder at foretage nogle virkelig effektive indgreb over for, som jeg har nævnt tidligere, trusseredere og over for de store fiskerbåde. Det må være sådan, at man ikke længere kan acceptere fiskeriet som et liberalt erhverv. Det må være sådan, at man nu ser i øjnene, at man må gå ind og lave nogle effektive reguleringsforanstaltninger, som også på længere sigt viser sig at være holdbare, således at man ikke ustandselig løber ind i den samme situation, som vi nu er blevet bragt i.

Fiskeriministeren (Svend Jakobsen):

Jeg vil gerne først takke de ordførere, der har givet tilslutning til indholdet i lovforslagene. Jeg vil også gerne takke for det tilsagn, der ligger om en hurtig udvalgsbehandling. Nu ligger forslagene jo i folketingets hånd, og det er i høj grad op til folketingets udvalg at afgøre, hvilken grundighed der skal lægges

i arbejdet med disse forslag. Men jeg skal sige, at jeg er parat til at medvirke til et udvalgsarbejde, hvor vi kan få gennemgået forslagene mere i detaljer.

Jeg skal til hr. Erlendsson kun gøre en enkelt bemærkning. Jeg kan bekræfte, at 25 mill. kr. er 2½ pct. af 1 mia kr., men det har i øvrigt ikke noget med dette forslag at gøre, for vi har ikke nogen planer om at oplægge den samlede danske fiskerflåde.

Til hr. Kofoed kan jeg sige, at disse forslag jo ikke alene vedrører Østersøen og Østersøproblemerne. Det er for begge forslags vedkommende således, at de er generelle og kan anvendes af fiskere, der er i de pågældende situationer, uanset hvor de er hjemmehørende. Men det er rigtigt, at det ikke mindst har været Østersøen, der har været i fokus i den seneste tid.

Hr. Kofoed efterlyste ligesom hr. Arne Bjerregaard og flere andre en bestemt procentsats for den oplægningspræmie, der kunne være tale om. Det har vi overvejet nøje, men efter at have gennemgået et betydeligt materiale fra Fiskeribanken og efter drøftelser med erhvervets organisationer har jeg valgt ikke at fastlægge en bestemt procentsats. Jeg tror, det ville blive et for stift system, der ikke giver mulighed for at få foretaget den oplægning, der kunne være hensigtsmæssig, hvis vi skulle operere med en ganske bestemt procentsats, uanset hvilke omkostninger der knytter sig til den enkelte båds faste udgifter.

Jeg kan meget godt forstå hr. Kofoeds bemærkninger omkring de 2.000 t torsk, som Sverige har stillet til rådighed – ikke for Danmark, men for EF. Det var også på den baggrund, jeg gav udtryk for, at netop dette element er en nyskabelse, også i forhold til den baltiske fiskerikommission, som vi hurtigst muligt skal reagere over for. På den anden side vil jeg ikke lægge skjul på over for folketinget, at der er et andet medlemsland i EF, der meget gerne ville fiske de 2.000 t på de konditioner, som Sverige har opstillet. Derfor er det et tilbud, som vi ikke uden videre kan se bort fra. Jeg mener ikke, vi kan afvise at tage imod denne mulighed for at give fiskere et tilbud om denne indtjening. Jeg har i min henvendelse til den baltiske fiskerikommission taget udgangspunkt i de

[Fiskeriministeren]

samme synspunkter, som hr. Kofoed gjorde gældende.

Jeg vil godt videre sige til hr. Kofoed, at konjunkturudligningsfonds kan man have forskellige meninger om. Jeg skal ikke afvise, at det kunne være et element, der kunne have en vis betydning, men jeg er nødt til at sige, at i forhold til den resterende del af 1978 vil en konjunkturudligningsfond overhovedet ikke kunne komme til at fungere, og derfor mener jeg ikke, det kan være i denne sammenhæng her, vi skal drøfte disse ting.

Til hr. Bernhard Baunsgaard skal jeg sige, at vi kan godt drøfte disse 90 dage og andre tal under udvalgsarbejdet. Jeg vil godt lægge vægt på, at det, vi skal arbejde med, nødvendigvis skal være hele måneder, fordi vi på en række områder opererer med månedskvoteringer. Derfor er det nødvendigt, at vi opererer med hele måneder.

Til hr. Hjortlund Christensen har jeg sådan set ikke yderligere bemærkninger. Jeg tror ikke, hr. Hjortlund Christensen var her under den tidligere debat; ellers ville han have fået svaret på en række af de spørgsmål, han stillede.

Til hr. Kurt Hansen skal jeg kun sige, at jeg vil glæde mig til, at vi senere kan drage nytte af hr. Kurt Hansens og SFs, forstår jeg, positive holdning over for forslag, der har et målrettet sigte. Vi får brug for, når vi kommer til efteråret, at drøfte, hvilke foranstaltninger vi skal gennemføre af mere langsigtet karakter. Jeg har aldrig fremsat disse forslag som andet end midlertidige, strengt midlertidige foranstaltninger.

Når nogle har knyttet dem til de aktiviteter, der har været i den seneste tid, så har jeg kun den tilføjelse at gøre, at det var altså ikke disse ting, de aktionerende fiskere kom og stillede krav om. Men jeg kan sige, at begge disse elementer har indgået i de forhandlinger, vi har ført med organisationerne. Jeg kan tilmed sige, at selve ideen om en vis oplægningspræmiering er et element, der også indgår i EF-Kommissionens strukturforslag, så på den led er det sager, der har været forhandlet tidligere. De dækker ikke det, de aktionerende fiskere har stillet krav om; og som vi hørte før, var det også således, at den reaktion, der kom på dem, ikke var positiv. Men det ændrer ikke ved, at organisationerne har ment, at det er fornuftige elemen-

ter at inddrage til løsning af den akutte situation, vi står i, således at vi, som hr. Lowzow var inde på, får tid til at forberede arbejdet i fiskerikommissionen med henblik på et mere sammenhængende oplæg til efteråret.

Erlendsson (FP):

Man må notere sig de små lyspunkter, ikke mindst under denne regering. Derfor vil jeg gerne takke fiskeriministeren for hans erklæring om, at det ikke er regeringens mening at lægge hele den danske fiskerflåde op.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Forespørgsel til ministeren for offentlige arbejder:

Forespørgsel af Langsted (CD), Bollmann (CD), Brusvang (CD) og Melchior (CD):

»Hvad er ministerens baggrund for at acceptere nedlæggelse af færgeruten Århus-Samsø, og hvordan opfatter ministeren statens forpligtelse til at opretholde trafikken mellem landsdelene?«

(Forespørgsel nr. XXIX. Anmeldt 11/5 78. Fremme af foresp. vedt. 12/5 78).

Formanden:

Taletiden er aftalt til 10 minutter i første og 5 minutter i anden omgang for ordførere. For andre medlemmer er taletiden 5 minutter.

Forhandling

Langsted (CD):

Baggrunden for denne debat er naturligvis den aktuelle udvikling omkring DSBs over-